

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова ХДМА

Віктор ГУСЄВ

2026 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ
для іноземних громадян та осіб без громадянства

<i>Факультети</i>	<i>судноводіння, суднової енергетики</i>
<i>Ступінь вищої освіти</i>	<i>бакалавр</i>
<i>Галузь знань</i>	<i>J Транспорт та послуги</i>
<i>Спеціальність</i>	<i>J5 Морський та внутрішній водний транспорт</i>
<i>Спеціалізація</i>	<i>J5.01 Навігація і управління морськими суднами</i> <i>J5.02 Управління судновими технічними системами і комплексами систем і комплексами</i> <i>J5.03 Експлуатація суднового електрообладнання і засобів автоматики</i>
<i>Форма навчання</i>	<i>денна/заочна</i>

Програму розроблено відповідно до стандарту вищої освіти підготовки бакалавра. Галузь знань: J Транспорт та послуги, спеціальність: J5 Морський та внутрішній водний транспорт, спеціалізації: J5.01 Навігація і управління морськими суднами, J5.01 Управління судновими технічними системами і комплексами, J5.03 Експлуатація суднового електрообладнання, і засобів автоматизації к.п.н., доцентом кафедри соціально-гуманітарної підготовки Бабишеною Мар'яною Ігорівною, 6 с.

Програму розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри соціально-гуманітарної підготовки
05.05.2026 р. протокол № 11

Укладач

Мар'яна БАБИШЕНА

(підпис)

Завідувач кафедри

Вікторія ДОБРОВОЛЬСЬКА

(підпис)

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Програма вступного випробування з української мови як іноземної для вступників на основі базової загальної середньої освіти розроблена на підставі Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України.

Вступне тестування до Херсонської державної морської академії з української мови як іноземної проводиться для прийому абітурієнтів, що мають право брати участь у конкурсному відборі за результатами вступних випробувань. Категорія таких осіб визначена в Правилах прийому на навчання до ХДМА.

Мета вступного випробування – оцінити рівень підготовленості вступників з української мови як іноземної для конкурсного відбору.

Завдання вступного тестування з української мови як іноземної полягає в тому, щоб оцінити знання та вміння вступників. Вступник повинен

знати:

- норми сучасної української літературної мови;
- лексичні, морфологічні, синтаксичні особливості українського мовлення побутової та професійної орієнтацій;
- основні лексико-граматичні норми офіційно-ділового, наукового й розмовного стилів;

уміти:

- читати тексти різних жанрів і відтворювати їх зміст;
- складати та реферувати тексти за спеціальністю;
- володіти монологічним і діалогічним мовленням;

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ:

№ з/п	Назва розділів	Назва тем
1	2	3
1.	Фонетика. Графіка. Голосні, приголосні звуки. Чергування. Орфоепічні норми. Склад. Наголос	1. Букви а, у, о, е, м, б, д, т, в, н, к, ф. 2. Букви и, і, л, р, з, с, ц, ч, ш, щ. 3. Букви г, ґ, х. Африкати дж, дз. 4. Букви ї, я, ю, є, ї, й, ь. 5. Апостроф.
2.	Іменник як частина мови	1. Рід. 2. Число. 3. Істота – неістота. 4. Поняття про відмінки. 5. Називний відмінок іменника. 6. Відмінювання іменників.

3.	Займенник як частина мови	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особові займенники. 2. Присвійні займенники. 3. Вказівні займенники. 4. Питальні займенники. 5. Відносні займенники. 6. Відмінювання займенників.
4.	Прикметник як частина мови	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вираження ознаки предмета (особи). 2. Вираження ознаки особи (предмета), що виступає об'єктом дії. 3. Вираження ознаки особи (предмета), що позначає місце дії. 4. Вираження ознаки особи (предмета), відсутньої у певної особи. 5. Вираження ознаки адресата дії.
5.	Числівник як частина мови	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вираження кількості предметів або осіб. 2. Уживання простих кількісних числівників.
6.	Прислівник як частина мови	Уживання прислівників з іншими частинами мови.
7.	Дієслово як частина мови	<ol style="list-style-type: none"> 1. Інфінітив. 2. Вираження дії, що відбувається. Проста форма. 3. Вираження дії, що відбувалася раніше. 4. Вираження результативної дії. Вираження минулої та майбутньої результативних дій. 5. Вираження прохання, побажання, наказу.
8.	Дієприкметник як особлива форма дієслова	Вираження ознаки особи або предмета за дією.
9.	Дієприслівник як особлива форма дієслова	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вираження ознаки дії.
10.	Просте речення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про суб'єкт і предикат. 2. Уживання сполучників у простому реченні.
11.	Складне речення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Складне речення зі словами <i>хто, що</i>. 2. Складні речення зі словами <i>який, яка, яке, що</i>. 3. Уживання складних речень зі словами <i>як, коли, де</i>.

	4. Вираження причини дії (чому?)
--	----------------------------------

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Вступне випробування з української мови як іноземної проводиться у вигляді тестування. Предметною комісією розроблено 4 варіанти, кожен з яких складається з 40 питань, кожне питання має 4 варіанти відповідей з одним поданим правильним результатом.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Альохіна С. В. Українська мова для іноземних студентів: початково-предметні курси / С. В. Альохіна, Г. В. Онкович, Я.-С. М. Шутенко. К., 1998.
2. Валіт О.С. Українська мова для іноземних студентів : навчальний посібник / О.С. Валіт, А.О. Колоколова, Т. М. Лагута. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2021. 232 с.
3. Вальченко І. В. Ласкаво просимо!: навчальний посібник з української мови для іноземних учнів підготовчого відділення : у 2-х частинах / І. В. Вальченко, Я. М. Прилуцька. Харків: ХНАМГ, 2011. 691 с.
4. Зайченко Н. Ф. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення / Н. Ф. Зайченко, С. А. Воробйова. К. : Знання України, 2004.
5. Криволапова О. В. Українська мова як іноземна : конспект занять з української мови для самостійної роботи студентів-іноземців / О. В. Криволапова. Харків: НТУ "ХПІ", 2020. 50 с.
6. Лисенко Н. О. Українська мова для іноземних студентів: навчальний посібник / Н. О. Лисенко, Р. М. Кривко, Є. І. Світлична, Т. П. Цапко. К.: Центр учбової літератури, 2010.
7. Снігурова Т. О. Вивчаємо українську. Частина 1 : Методичні вказівки для самостійної роботи студентів-іноземців / Т. О. Снігурова. Харків : Цифра Принт, 2021. 44 с.
8. Снігурова Т. О. Вивчаємо українську. Частина 2: Методичні вказівки для самостійної роботи студентів-іноземців / Т. О. Снігурова. Харків : Цифра Принт, 2021. 48 с.
9. Черемська О. С. Українська мова: навчальний посібник для іноземних студентів далекого зарубіжжя / О. С. Черемська, Данкіна Л. С. Х. : ВД «ІНЖЕК», 2010.
10. Чистякова А. Б. Українська мова для іноземців: підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А. Б. Чистякова, Л. І. Селіверстова, Т. М. Лагута. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2006.

11. Шелестіна М. Є. Ступені порівняння прикметників і прислівників. Конспект занять для самостійної роботи студентів-іноземців / М. Є. Шелестіна. Харків: НТУ “ХПІ”, 2021. 24 с.

Додаткова

1. Державний стандарт України “Українська мова як іноземна”
2. Кислиця Г. М. Українська мова: [навч. посібник для слухачів відділень довузівської підготовки та абітурієнтів] / Г. М. Кислиця, Є. В. Крамченко, С. В. Нитихорук та ін. Львів, 2005. 156 с.
3. Гайдамака Г.Г. Практичний курс з української мови для студентів-іноземців: [практичний посібник] / Г. Г. Гайдамака, Л. С. Данкіна, О. С. Черемська. Харків : Видавництво ХНЕУ, 2005. 184 с.
4. Кисельова Т. Г. Українська мова : перші кроки: [навч. посібник для іноземців] / Т. Г. Кисельова, О. П. Солонська, Л. І. Бескровна. Х. : НФАУ: Золоті сторінки, 2002. 88 с.
5. Парамонова В. Ю. Свята України : навч. посібник / В. Ю. Парамонова, Т. М. Седойкіна, О. В. Криволапова. 2-е вид., допов. Харків: НТУ “ХПІ”, 2019. 120 с.